

میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی

(مورد مطالعه فرماندهی انتظامی شهرستان همدان سال ۱۳۹۵)

علی اعظم کریمایی^۱، خدابخش کتولی‌نژاد^۲، مرتضی کریمی فیض^۳

چکیده

زمینه و هدف: یکی از اقدام‌های مهم حفاظت اطلاعات در مقابله با شکست‌های حفاظتی در هدف‌های مرجع، ارائه آموزش‌های حفاظتی برای پیشگیری از عوامل زمینه‌ساز شکست‌های حفاظتی و انتقال دانش و مهارت و ایجاد فرهنگ خودحفاظتی در بین کارکنان است. هدف این تحقیق شناخت میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی و اولویت‌بندی آنها در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی در هدف‌های مرجع حفاظتی بوده تا بتواند برای فرماندهان و مدیران انتظامی و حفاظت اطلاعات در برنامه‌ریزی و اجرای مطلوب آموزش‌های حفاظتی و اثربخش، راهنما باشد.

روش تحقیق: روش این تحقیق کمی، جامعه آماری تحقیق فرماندهان و مدیران فرماندهی انتظامی شهرستان همدان تعیین و حجم نمونه به تعداد ۱۰۶ نفر، به روش تمام‌شمار انتخاب و ابزار گردآوری داده‌ها، پرسش‌نامه محقق ساخته است که قبل از اجرا اعتبار و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفته و داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. به نحوی که ابتدا در توصیف داده‌ها، ویژگی‌های جمعیت‌شناختی^۴ پاسخگویان با استفاده از آماره‌های فراوانی، درصد فراوانی، درصد فراوانی تجمعی، کمترین، بیشترین، میانگینی و انحراف معیار و نیز جداول و نمودارهای آماری بررسی شده و در ادامه که مربوط به آمار استنباطی است، ابتدا نرمال بودن توزیع متغیرها بررسی و برای آزمون سؤال‌ها، از آزمون پارامتری t تک‌نمونه استفاده شده و در پایان اثر متغیرهای جمعیت‌شناختی بر متغیرهای تحقیق با استفاده از آزمون‌های پارامتری t مستقل و F (آنالیز واریانس یک‌طرفه) مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها و نتیجه‌گیری: نتایج تحقیق نشان داد، اثربخشی انواع آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی در هر یک از هدف‌های مرجع حفاظتی با شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها، پیشگیری از جرائم و تخلفات حفاظتی، انتقال دانش و مهارت و ایجاد فرهنگ خودحفاظتی از نظر پاسخ‌دهندگان بالاتر از میانگین نظری (۳) تعیین و در نتیجه تمام آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی در هدف‌های مرجع از اثربخشی بالایی برخوردار بوده است. در انجام آزمون رتبه‌ای فریدمن برای رتبه‌بندی میزان اثربخشی هریک از انواع آموزش‌های حفاظتی، معناداری بیشتر از پنج صدم به‌دست آمد ($P > 0.05$) که نشان می‌دهد بین انواع آموزش‌های حفاظتی از نظر میزان اثربخشی آنها در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با موضوع‌های حفاظتی فرماندهی انتظامی شهرستان همدان تفاوت معناداری وجود نداشته و انواع آموزش‌های حفاظتی در یک سطح از اثربخشی بالایی برخوردار بوده‌اند.

کلیدواژه‌ها: اثربخشی، آموزش، آموزش حفاظتی، پیشگیری، شکست حفاظتی.

۱ نویسنده مسئول: عضو هیئت علمی دانشکده علوم انتظامی (رایانامه: Fasname.motaleat@chmail.ir).

۲ عضو هیئت علمی دانشکده علوم انتظامی امین

۳ کارشناس ارشد حفاظت اطلاعات

مقدمه

یکی از نیازهای اصلی انسان امنیت است و برابر قانون، حفظ و برقراری امنیت در جامعه و تأمین آسایش فردی و اجتماعی از مهم‌ترین وظایف ناجاست که تلاش می‌نماید این مهم را با به‌کارگیری مناسب داشته‌های خود شامل نیروی انسانی، اماکن و تأسیسات، سلاح، مهمات و تجهیزات، فناوری اطلاعات و ارتباطات، اسناد و اطلاعات که از بعد حفاظتی به عنوان هدف‌های مرجع شناخته می‌شوند اجرایی نماید. هر سازمان برای نیل به غایت وجودی خود، ابتدا می‌باید به فکر حفظ حیات خویش باشد، نیروی انتظامی نیز از این اصل مستثنا نبوده به دنبال آن است تا با ارائه آموزش‌های مورد نیاز به این مهم دست یابد. پیش‌بینی و پیشگیری برابر اساسنامه حفاظت اطلاعات^۱ به عنوان اولویت مأموریت این سازمان در صیانت از مجموعه ناجا، به طور معمول با محوریت انواع آموزش‌های حفاظتی صورت می‌گیرد. سنجش میزان اثربخشی این آموزش‌ها برای رسیدن به نتایج مطلوب مورد توجه سازمان بوده به‌ویژه زمانی که این آموزش‌ها برای حفظ سرمایه‌های اصلی آن باشد، برای سازمان‌های موفق ضروری است که متوجه شوند چه کارهایی را غلط انجام داده‌اند، پیامدهای آن چه بوده است؟ و چگونه از شرایط مشابه در آینده اجتناب کنند. شناخت میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست در هریک از هدف‌های حفاظتی با توجه به محدودیت منابع و امکانات، در برنامه ریزی‌های آموزشی حائز اهمیت بوده و این تحقیق در نظر دارد با انتخاب یک جامعه آماری (فرماندهان و مدیران فرماندهی انتظامی شهرستان همدان) آراء و عقیده‌های آنها را درباره میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از

شکست‌های حفاظتی در هدف‌های مرجع و اولویت‌بندی این آموزش‌ها به لحاظ میزان اثربخشی استخراج نماید.

اهمیت و جایگاه نیروی انتظامی در برقراری و حفظ نظم و امنیت در جامعه و وجود تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های امنیتی و غیر امنیتی در این مسیر، وظیفه حفاظت اطلاعات را در صیانت از این مجموعه دو چندان نموده که به طور معمول بر محور ارائه آموزش‌های حفاظتی توجه به موضوع آموزش‌های حفاظتی را برای پیشگیری از شکست‌های حفاظتی امر جایگاه و ارزش آموزش به طور عام و آموزش‌های حفاظتی را به طور خاص دو چندان کرده است. برنامه‌های آموزش‌های حفاظتی به عنوان رکن اساسی اقدام‌های پیشگیرانه در حال حاضر در شکل‌های مختلف آن در حال اجراست که شناخت میزان اثربخشی هر یک از اشکال آموزش‌های حفاظتی پیش‌بینی‌های لازم برای استفاده از آموزش‌های اثربخش و در نتیجه پیشگیری از شکست‌های حفاظتی در آینده را به‌دست می‌دهد.

تأکید فرمانده محترم ناجا (حسینیه حضرت زهرا (س) ستاد انتظامی استان همدان - ۱۳۹۵/۱۱/۱۳) بر موضوع آموزش و قرار دادن آن در کنار موضوع مهم معیشت کارکنان به عنوان دو الویت اصلی ناجا و حفظ و صیانت امنیتی ناجا از طریق پیش‌بینی و پیشگیری به عنوان اولویت وظایف ساحفاناجا که عمده آن از طریق آموزش‌های حفاظتی در هدف‌های مرجع (کارکنان و خانواده آنها، سلاح و مهمات و تجهیزات عمده، اسناد و اطلاعات، فناوری اطلاعات، اماکن و تأسیسات) با هدف پیشگیری از شکست‌های حفاظتی حاصل می‌گردد اهمیت و ضرورت شناخت چگونگی و میزان اثربخشی این آموزش‌ها بر پیشگیری از شکست‌های حفاظتی در هر یک از هدف‌های مرجع برای برنامه‌ریزی‌های آموزشی دقیق و هدفمند را نشان می‌دهد. شکست‌های حفاظتی در هدف‌های مرجع مانع دستیابی ناجا به وظایف محول شده و ماهیت وجودی آن را به خطر می‌اندازد؛ بنابراین، پیشگیری از شکست‌های حفاظتی در هدف‌های مرجع ضرورتی غیر قابل انکار برای حفاظت اطلاعات و ناجاست.

هدف‌های تحقیق

هدف کلی: شناخت میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی (فرماندهی انتظامی شهرستان همدان سال ۱۳۹۵).

هدف‌های فرعی

۱. شناخت میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با اسناد و اطلاعات (فرماندهی انتظامی شهرستان همدان)؛
۲. شناخت میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با اماکن و تأسیسات (فرماندهی انتظامی شهرستان همدان)؛
۳. شناخت میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با سلاح و مهمات و تجهیزات (فرماندهی انتظامی شهرستان همدان)؛
۴. شناخت میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با کارکنان (فرماندهی انتظامی شهرستان همدان)؛
۵. شناخت میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات (فرماندهی انتظامی شهرستان همدان)؛
۶. اولویت‌بندی اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با موضوع‌های حفاظتی (فرماندهی انتظامی شهرستان همدان).

سؤال‌های تحقیق

سؤال اصلی: میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی فرماندهی انتظامی شهرستان همدان چقدر است؟

سؤال‌های فرعی

۱. میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با اسناد و اطلاعات فرماندهی انتظامی شهرستان همدان چقدر است؟
۲. میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با اماکن و تأسیسات فرماندهی انتظامی شهرستان همدان چقدر است؟

۳. میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با سلاح و مهمات و تجهیزات فرماندهی انتظامی شهرستان همدان چقدر است؟
 ۴. میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با کارکنان فرماندهی انتظامی شهرستان همدان چقدر است؟
 ۵. میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات فرماندهی انتظامی شهرستان همدان چقدر است؟
 ۶. اولویت‌بندی اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با موضوع‌های حفاظتی در فرماندهی انتظامی شهرستان همدان کدام‌اند؟
- نظر به اینکه، این تحقیق پیمایشی - توصیفی است، محقق در صدد شناخت میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی بوده و همین‌طور به دنبال یافتن پاسخ برای سؤالات خود است؛ بنابراین، به دلیل اکتشافی و توصیفی بودن، فرضیه یا فرضیه‌های مشخصی مدنظر قرار نگرفته است.

مبانی نظری

- اثربخشی: میزان دستیابی به هدف‌های مورد انتظار را اثربخشی می‌گویند. معنای لغت اثربخشی عبارت است از؛ مؤثر، کارگر، اثر و نشان بجا گذارنده (معین، ۱۳۶۰).
- اثربخش بودن به مفهوم میزان موفقیت در تحقق هدف‌ها و انجام دادن مأموریت‌های محول شده است (معصومی سوته، ۱۳۸۰: ۷۵).
- آموزش حفاظتی: فرایندی است که طی آن فرد، دانش، تخصص و مهارت‌های مورد نیاز برای انجام مأموریت و وظایف سازمان‌های حفاظت اطلاعات را کسب نموده و یا توسعه می‌دهد (دفتر سیاست‌گذاری و نظارت راهبردی حفاظت اطلاعات ن م، به نقل از لطفی و مرادی، ۱۳۹۵: ۳۴).
- هدف‌های مرجع حفاظتی: هدف‌های مرجع حفاظتی عبارت است از موضوع‌های پنج‌گانه حفاظتی شامل: اسناد و اطلاعات، اماکن و تأسیسات، سلاح و مهمات و تجهیزات عمده، کارکنان و خانواده آنان و فناوری اطلاعات و ارتباطات (معاونت حفاظت و پیشگیری ساحفاناجا، ۱۳۹۵).

• شکست‌های حفاظتی: به فعلیت رسیدن تهدیدها و یا بروز ضایعات در هدف‌های حفاظتی که ناشی از تخلفات حفاظتی و هرگونه ضعف یا پیش‌بینی نکردن اصول و مقررات در موضوع‌های حفاظتی باشد را شکست حفاظتی گویند (معاونت حفاظت و پیشگیری ساحفاناجا، ۱۳۹۵).

• پیشگیری حفاظتی: اقدام‌های تدافعی احتیاطی که به منظور حراست، مصونیت و هدایت سازمان در مقابل خطرهای بالقوه؛ خصمانه، محیطی، قهری و درون‌فردی و همچنین زمینه‌های ایجاد آنها صورت می‌گیرد (بهارى نیا، ۱۳۸۶: ۱۴).

از نظر سازمانی اثربخشی عبارت است از درجه حصول به هدف‌های سازمانی.

(رضایتمندی) = تحقق هدف + کارایی = اثربخشی

و از نظر بعد رفتاری اثربخشی عبارت است از کار خوب و با رضایت انجام دادن.

بدین ترتیب در این راستا دو نوع هدف داریم:

• هدف‌های رسمی و اعلام شده که در برنامه‌های مصوب می‌آید؛

• هدف‌های اجرایی یا عملیاتی که برای رسیدن به هدف‌های رسمی و اعلام شده است.

در بحث اثربخشی سازمان، هدف رسمی یا اداری مدنظر است (ملک‌زاده، ۱۳۷۸: ۲).

در الگوهای اثربخشی سازمانی رویکرد الگوی نیل به هدف چنین اظهار می‌دارد که اثربخشی سازمانی باید بر حسب میزان تحقق هدف‌های آن و نه وسایل یا امکانات (فرایندها) به کار گرفته شده و برای دست‌یابی به هدف سنجیده شود. معیار نیل به هدف مواردی از قبیل حداکثر نمودن سود، واداری دشمن به تسلیم، برنده شدن در بازی فوتبال، بهبودی بیماری و برگشت سلامت جسمانی و نظایر اینها را دربر می‌گیرد (رابینز، ۱۳۷۶: ۴۹).

همچنین در الگوهای اثربخشی سازمانی الگوی رویکرد سیستمی چنین استدلال می‌کند که تعریف اثربخشی فقط در قالب نیل به هدف، فقط یک جنبه از اثربخشی را می‌سنجد. سازمان باید براساس توانایی‌اش در جذب و پردازش داده‌ها و همچنین تعداد کانال‌های به دست آوردن داده‌ها و حفظ و ثبات و تعادل سازمان، مورد قضاوت و ارزیابی قرار گیرد (رابینز، ۱۳۷۶: ۵۰).

و یا همچنین در الگوهای اثربخشی سازمانی الگوی رویکرد عوامل راهبردی؛ جدیدترین دیدگاه در خصوص اثربخشی سازمانی رویکرد عوامل راهبردی است. از نظر این دیدگاه، سازمانی اثربخش است که خواسته‌های عوامل محیطی خود را که تداوم حیات سازمان مستلزم حمایت آنهاست، برآورده کند. این رویکرد شبیه نظریه سیستمی است ولی تأکیدهای متفاوتی را در بردارد. رویکرد نیل به هدف سازمان‌ها را پدیده‌های عقلایی و هدف‌گرا فرض می‌کند و رویکرد عوامل راهبردی سازمان‌ها را خیلی متفاوت تر می‌پندارد (رابینز، ۱۳۷۶: ۵۱).

و همچنین در الگوهای اثربخشی سازمانی الگوی رویکرد ارزش‌های رقابتی موضوع اصلی مورد تأکید در رویکرد ارزش‌های رقابتی این است که معیارهایی را که شما در ارزیابی اثربخشی سازمان برای آنها ارزش قائل بوده و مورد استفاده قرار می‌گیرد (از قبیل نرخ بازگشت سرمایه‌گذاری، سهم بازار، نوآوری در محصولات، امنیت شغلی) متکی به این است که شما چه کسی بوده و چه منافعی را مدنظر دارید (رابینز، ۱۳۷۶: ۵۲).

در اهمیت و ضرورت سنجش اثربخشی برخی از ساختارها تحت شرایط ویژه‌ای نسبت به برخی دیگر بهتر به کار می‌آیند مدیرانی که انواع طرح‌ها و ساختارها را شناخته و شرایطی که براساس آن یکی بر دیگری در اولویت قرار می‌گیرد را درک کرده و نسبت به دیگر هم‌تایان خود از نوعی مزیت برخوردارند. تئوری سازمان به عنوان یک رشته، نوعی از ساختار سازمانی که اثربخشی را موجب شده و یا اینکه آن را بهبود می‌دهد تبیین می‌کند (یوسفوند، ۱۳۸۷: ۵۴).

از انواع شیوه‌های آموزش، آموزش حضوری (چهره به چهره عمومی) است که در این نوع آموزش «مربی» و «مربی» گرد هم می‌آیند و مطالب (پیام) با روش‌های مختلف از مربی به مربی منتقل می‌گردد این شیوه می‌تواند: الف) به صورت گروهی باشد که به آن آموزش عمومی می‌گویند؛ ب) به صورت فردی باشد که به آن آموزش خصوصی گفته می‌شود؛ پ) چون در این روش مربی و مربی همدیگر را می‌بینند و احساس همدیگر را درک می‌کنند با مهیا کردن شرایط می‌توان آموزش را اثربخش تلقی نمود که

اثربخشی آن منوط به مطلوب بودن مؤلفه‌های تأثیرگذار بر آموزش، (محیط آموزش، وسایل کمک آموزشی، مربی، مربی، فیزیکی، محیط از حیث صدا، نور و رفع عوامل مزاحم و مداخله‌گر و... است (پیشقدم، ۱۳۸۷: ۴۴).

از انواع دیگر شیوه‌های آموزش، آموزش غیرحضورى است که در این روش مربی و فراگیر همدیگر را نمی‌بینند و آموزش با بهره‌گیری از ابزارهای کمک آموزشی نظیر کتاب، مولتی‌مدیا (ام‌پی‌تری-ام‌پی‌فور)^۱ نشریه، روزنامه، مکاتبه، پوستر، بروشور، اینترنت، ماهواره، تلویزیون، تلفن گویا، بی‌سیم و... انجام می‌گیرد؛ و اثربخشی این روش مستلزم تدوین دقیق، آسان ساده و خلاصه مطالب است.

از انواع دیگر آن آموزش نیمه حضورى است که در این روش اطلاعات از طریق کتاب، ابزارهای الکترونیکی، نظیر (لوح فشرده)^۲ و غیره در اختیار مربی قرار می‌گیرد و مربی و مربی برای رفع اشکال و ابهام در مقاطع زمانی خاص همدیگر را ملاقات می‌نمایند.

همچنین از انواع دیگر آن آموزش‌های مجازی است که این نوع آموزش‌ها با بهره‌گیری از امکانات الکترونیکی نظیر اینترنت، ماهواره، رادیو، تلویزیون، تلفن گویا و... با روش‌های گوناگون و با بهره‌گیری از رساله‌های تصویری انجام می‌گیرد و اثربخشی این مطالب نیز مستلزم تدوین دقیق و صحیح، خلاصه و آسان گردیده و نیز تهیه محصولات صوتی، تصویری و... مناسب است (پیشقدم، ۱۳۸۷: ۱۴۵).

ضرورت سنجش اثربخشی آموزش به این نحو است که آموزش و به‌سازی منابع انسانی، نوعی سرمایه‌گذاری مفید و یک عامل کلیدی در توسعه محسوب می‌شود که اگر به‌درستی و شایستگی برنامه‌ریزی و اجرا شود، می‌تواند بازده اقتصادی قابل ملاحظه‌ای داشته باشد. نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهند که توجه به آموزش و به‌سازی نیروی انسانی افزایش بهره‌وری را به دنبال دارد. برای مثال: در سال ۲۰۰۴ پس از سنجش اثربخشی دوره‌های آموزشی در شرکت موتورولا مشخص شد که هر یک دلار

سرمایه‌گذاری در آموزش کارکنان، ۳۳ دلار بازده به همراه داشته است بررسی دیگر در سال ۲۰۰۶ گویای آن است که بسیاری از سازمان‌های آمریکایی افزایش مناسب بودجه‌های آموزشی خود را با میانگین ۷ درصد رشد نسبت به سال گذشته گزارش کرده و بیان کرده‌اند که حدود ۱۲۷۳ دلار صرف آموزش هر کارآموز در سال می‌کنند آنها مبلغی بالغ بر ۵۵۸ میلیارد دلار در این سال صرف آموزش و به‌سازی نیروهای انسانی خود کرده‌اند (عیدی، ۱۳۸۷: ۱۶۳).

مجموع آموزش‌های حفاظتی در حال اجرا (از نظر نوع آموزش، روش‌های اجرا، نحوه اجرا و...) به شرح ذیل است:

- بدو خدمت: آموزش‌های حفاظتی که در کلاس‌های آموزشی در کنار دیگر دروس پس از ورود کارکنان به مجموعه ناجا و قبل از ورود به صحنه اجرا و مأموریت در دانشگاه‌ها، آموزشگاه‌ها و دیگر مراکز آموزشی مرتبط به نیروی انتظامی به کارکنان جدیدالورود ارائه می‌گردد (مؤلف).
- ضمن خدمت: آموزش‌های حفاظتی است که در حین خدمت و در فواصل زمانی و به مناسبت‌های مختلف از جمله ارتقای ترفیع، انتصابات و غیره برابر قوانین و مقررات نیروی انتظامی و به طور معمول از طریق معاونت تربیت و آموزش در کنار دروس دیگر اجرا می‌گردد مانند آموزش‌های تخصصی-تکمیلی، نیل به ستوانسومی، ترفیعاتی و... (مؤلف).
- برنامه‌های آگاه‌سازی: آموزش‌های حفاظتی است که از طریق معاونت حفاظت و پیشگیری ساحفاناجا در قالب برنامه‌ها و اشکال مختلف برنامه‌ریزی شده و اجرا می‌گردد که از جمله آنها عبارت‌اند از برنامه‌های آموزشی در کلاس‌های آگاه‌سازی (مسئولیت اجرای این برنامه برای کارکنان به عهده معاونت تربیت و آموزش و برای خانواده‌ها به عهده نیروی انسانی واگذار شده و حفاظت اطلاعات استادان و محتوای برنامه‌ها را معرفی و ارائه می‌نماید)، سخنرانی، پرسش و پاسخ، توجیه گروهی، نمایشگاه، پوستر، عکس، تبلیغات و... (مؤلف).

- فضای مجازی و الکترونیکی: آموزش های حفاظتی است که در حال حاضر در قالب اینترنت ناجا، فیلم های داستانی، مستند و... ارائه می گردد (مؤلف).
- هدف های مرجع: هدف های مرجع حفاظتی شامل پنج حوزه زیر است:
 - اسناد و اطلاعات؛
 - اماکن و تأسیسات؛
 - اسلحه و مهمات و تجهیزات عمده؛
 - کارکنان و خانواده؛
 - فناوری اطلاعات و ارتباطات (ابلاغیه دفتر سیاستگذاری و نظارت راهبردی حفاظت اطلاعات نیروهای مسلح).
- هدف های مرجع حفاظتی شامل اسناد و اطلاعات- اماکن و تأسیسات- سلاح و مهمات و تجهیزات عمده- کارکنان و خانواده آنان و فناوری اطلاعات و ارتباطات معرفی نموده است.
- تهدیدها؛ از نظر اصطلاحی: امری است که از سوی دشمنان داخلی و خارجی به منظور براندازی نظام مطرح می شود و از دیدگاه سازمانی مجموعه خطرهای بالقوه برون سازمانی است که امنیت سازمان و کارکنان آن را به مخاطره می اندازد (اروسخانی، ۱۳۹۰: ۴).
- جایگاه آموزش در پیشگیری حفاظتی؛ فرماندهی معظم کل قوا (مدظله العالی) می فرماید سوء رفتار هست، آنجا که بذر توطئه گری دشمن هست، آنجایی که خدای نخواستہ خیانت هست... آنجا نقطه شروع فساد اگر شناخته نشود، فساد همه گیر خواهد شد و پیکره ارتش از پا خواهد افتاد. کی این را شناسایی خواهد کرد؟ کی نقطه فساد را تشخیص خواهد داد؟ و آن را در اختیار مغزهای اندیشمنده و دست های عمل کننده قرار خواهد داد؟ سازمان شما باید روی این مسائل که در حوزه کاری شماست تفکری کرده باشید، برنامه ریزی «داشته باشید و چاره برون رفتن را پیش بینی کرده باشید و اگر نکرده اید، اکنون یک اساسی را معین کنید برای چاره جویی...» (راسخی، ۱۳۹۳: ۱۲۷)؛

اهمیت آموزش تا جایی است که مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در این خصوص ایمان و انگیزه و روحیه در کنار آموزش، سازماندهی، تربیت، نظم و امکانات می‌فرماید: «دو بال اساسی برای یک نیروی مسلح است اصولاً می‌توان آموزش را جریانی دانست که افراد طی آن آگاهی‌ها، مهارت‌ها، طرز تلقی‌ها و گرایش‌های مناسب را برای ایفای نقش معین و برای تحقق هدف خاصی فرا می‌گیرند و به کمک آموزش قدرت درک، تجزیه و تحلیل و شناخت افراد افزایش پیدا می‌کند (سیف، ۱۳۷۷: ۵۸).

روش‌شناسی

منظور از روش همان روش‌شناسی^۱ یا شیوه انجام پژوهش است، هر محقق با توجه به موضوع مورد بررسی و شرایطی که در آن قرار دارد، یک یا چند شیوه را برای بررسی موضوع مورد مطالعه انتخاب می‌کند. در تحقیق حاضر برای شناخت میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی بر پیشگیری از شکست‌های حفاظتی در هدف‌های مرجع از روش پیمایشی - توصیفی استفاده شده و از نظر هدف این تحقیق کاربردی است.

جامعه آماری این تحقیق، ۱۰۶ نفر از فرماندهان و مدیران فرماندهی انتظامی شهرستان همدان شامل فرماندهان، رؤسا، مدیران، معاونان تا سطح رؤسای دوایر کلانتری و پاسگاه‌هاست که در سال ۱۳۹۵ در این شهرستان مشغول خدمت بوده‌اند. محاسبه حجم نمونه در این تحقیق به صورت تمام شمار و تمامی ۱۰۶ نفر جامعه آماری فرماندهان و مدیران انتظامی شهرستان همدان شامل فرماندهان، رؤسا، مدیران، معاونان تا سطح رؤسای دوایر در کوپ^۲ را شامل شده است.

با توجه به نوع روش تحقیق که پیمایشی - توصیفی است محقق برای جمع‌آوری داده‌ها از ابزار پرسش‌نامه محقق‌ساخته استفاده کرده است و در اختیار جامعه نمونه قرار گرفته و پاسخگویان عقیده‌های خود را ارائه دادند.

از این روش برای جمع‌آوری اطلاعات در زمینه ادبیات و پیشینه تحقیق استفاده گردید؛ بنابراین، با مطالعه کتاب‌ها، مقالات و تحقیقات دیگر پژوهشگران و جستجو در اینترنت، اطلاعات مورد نیاز جمع‌آوری شد. خلاصه نتایج تحقیق

جدول میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی در

فرماندهی انتظامی شهرستان همدان

آماره‌های استنباطی			آماره‌های توصیفی				متغیرها
معناداری (Sig)	آماره t تک‌نمونه	درجه آزادی (df)	میانگین نظری	انحراف معیار	میانگین مشاهده شده	فراوانی (N)	
۰/۰۰۰**	۱۸/۳۷۱	۱۰۵	۳	۰/۵۷۳	۴/۰۲	۱۰۶	پیشگیری از شکست‌های حفاظتی اسناد و اطلاعات
۰/۰۰۰**	۱۸/۹۱۰	۱۰۵	۳	۰/۵۴۴	۴/۰۰	۱۰۶	پیشگیری از شکست‌های حفاظتی اماکن و تأسیسات
۰/۰۰۰**	۱۶/۳۷۷	۱۰۵	۳	۰/۶۰۲	۳/۹۵	۱۰۶	پیشگیری از شکست‌های حفاظتی سلاح، مهمات و تجهیزات
۰/۰۰۰**	۱۱/۸۱۵	۱۰۵	۳	۰/۷۳۰	۳/۸۳	۱۰۶	پیشگیری از شکست‌های حفاظتی کارکنان
۰/۰۰۰**	۱۳/۱۱۸	۱۰۵	۳	۰/۶۸۷	۳/۸۷	۱۰۶	پیشگیری از شکست‌های حفاظتی فناوری اطلاعات و ارتباطات
**معناداری در سطح یک صدم ($P \leq 0.01$)							

اطلاعات مندرج در جدول بالا نشان می‌دهد که میانگین آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با «اسناد و اطلاعات»، «امکان و تأسیسات»، «سلاح، مهمات و تجهیزات»، «کارکنان» و «فناوری اطلاعات و ارتباطات» در فرماندهی انتظامی شهرستان همدان به ترتیب ۴/۰۲، ۴/۰۰، ۳/۹۵، ۳/۸۳ و ۳/۸۷ بالاتر از میانگین نظری (۳) است. از آنجایی که میزان معناداری آزمون t تک نمونه برای همه متغیرهای ذکر شده، کمتر از یک درصد به دست آمده است ($P \leq 0.01$)؛ بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی فرماندهی انتظامی شهرستان همدان زیاد بوده است.

میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی اسناد و اطلاعات

نوع آموزش	مؤلفه‌ها	آماره t تک نمونه	معناداری (Sig)	میزان اثربخشی
آموزش‌های حفاظتی بدو خدمت	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۱/۶۳۶	۰/۰۰۰**	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها مؤثر است.	۱۱/۱۸۵	۰/۰۰۰**	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۱/۵۶۹	۰/۰۰۰**	زیاد
آموزش‌های حفاظتی ضمن خدمت	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۴/۷۲۲	۰/۰۰۰**	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها مؤثر است.	۱۶/۵۸۷	۰/۰۰۰**	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۷/۶۴۱	۰/۰۰۰**	زیاد
آموزش‌های حفاظتی در برنامه‌های آگاه‌سازی	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۷/۶۹۵	۰/۰۰۰**	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها مؤثر است.	۱۷/۲۰۲	۰/۰۰۰**	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۶/۱۴۴	۰/۰۰۰**	زیاد

نوع آموزش	مؤلفه‌ها	آماره t تک نمونه	معناداری (Sig)	میزان اثربخشی
آموزش‌های حفاظتی در فضای مجازی و الکترونیکی	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۰/۶۱۳	**۰/۰۰۰*	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها مؤثر است.	۱۱/۰۸۷	**۰/۰۰۰*	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۰/۴۵۰	**۰/۰۰۰*	زیاد
میانگین نظری = ۳** معناداری در سطح یک صدم ($P \leq 0.01$)				

مندرجات جدول بالا حاکی از آن است که آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با اسناد و اطلاعات (آموزش‌های حفاظتی بدوخدمت، آموزش‌های حفاظتی ضمن خدمت، آموزش‌های حفاظتی در برنامه‌های آگاه‌سازی و آموزش‌های حفاظتی در فضای مجازی و الکترونیکی) از اثربخشی بالایی برخوردار بوده‌اند. میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی اماکن و تأسیسات

نوع آموزش	مؤلفه‌ها	آماره t تک نمونه	معناداری (Sig)	میزان اثربخشی
آموزش‌های حفاظتی بدوخدمت	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۱/۴۶۰	**۰/۰۰۰*	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها مؤثر است.	۱۰/۵۲۱	**۰/۰۰۰*	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۰/۸۲۹	**۰/۰۰۰*	زیاد
آموزش‌های حفاظتی ضمن خدمت	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۲/۹۰۸	**۰/۰۰۰*	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها مؤثر است.	۱۶/۸۵۲	**۰/۰۰۰*	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۷/۲۰۰	**۰/۰۰۰*	زیاد

میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی ۱۵

نوع آموزش	مؤلفه‌ها	آماره t تک‌نمونه	معناداری (Sig.)	میزان اثربخشی
آموزش‌های حفاظتی در برنامه‌های آگاه‌سازی	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۷/۲۱۲	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها مؤثر است.	۱۴/۹۵۷	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۶/۳۱۹	۰/۰۰۰***	زیاد
آموزش‌های حفاظتی در فضای مجازی و الکترونیکی	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۴/۲۵۲	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها مؤثر است.	۱۳/۹۶۴	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۳/۲۵۳	۰/۰۰۰***	زیاد
میانگین نظری = ۳ ***معناداری در سطح یک صدم ($P \leq 0.01$)				

جدول بالا نشان می‌دهد که آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با اماکن و تأسیسات (آموزش‌های حفاظتی بدو خدمت، آموزش‌های حفاظتی ضمن خدمت، آموزش‌های حفاظتی در برنامه‌های آگاه‌سازی و آموزش‌های حفاظتی در فضای مجازی و الکترونیکی) اثربخشی بالایی داشته‌اند.

در خصوص جدول ذیل نتایج حاکی از آن است که میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با اماکن و تأسیسات (آموزش‌های حفاظتی بدو خدمت، آموزش‌های حفاظتی ضمن خدمت، آموزش‌های حفاظتی در برنامه‌های آگاه‌سازی و آموزش‌های حفاظتی در فضای مجازی و الکترونیکی) بالا بوده است.

میزان اثربخشی آموزش های حفاظتی در پیشگیری از شکست های حفاظتی سلاح، مهمات و تجهیزات

نوع آموزش	مؤلفه ها	آماره t تک نمونه	معناداری (Sig)	میزان اثربخشی
آموزش های حفاظتی بدو خدمت	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۹/۸۴۰	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب پذیری ها مؤثر است.	۹/۹۳۰	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۹/۹۰۸	۰/۰۰۰***	زیاد
آموزش های حفاظتی ضمن خدمت	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۵/۲۰۷	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب پذیری ها مؤثر است.	۱۶/۴۰۳	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۴/۹۵۴	۰/۰۰۰***	زیاد
آموزش های حفاظتی در برنامه های آگاه سازی	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۳/۸۳۷	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب پذیری ها مؤثر است.	۱۲/۸۷۸	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۵/۳۶۸	۰/۰۰۰***	زیاد
آموزش های حفاظتی در فضای مجازی و الکترونیکی	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۱/۴۳۲	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب پذیری ها مؤثر است.	۱۲/۴۳۹	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۰/۲۵۹	۰/۰۰۰***	زیاد
میانگین نظری = ۳ *** معناداری در سطح یک صدم ($P \leq 0.01$)				

میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی کارکنان و خانواده آنها

نوع آموزش	مؤلفه‌ها	آماره t تک‌نمونه	معناداری (Sig.)	میزان اثربخشی
آموزش‌های حفاظتی بدو خدمت	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۵/۶۸۷	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها مؤثر است.	۵/۸۷۸	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۵/۵۵۲	۰/۰۰۰***	زیاد
آموزش‌های حفاظتی ضمن خدمت	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۹/۹۵۹	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها مؤثر است.	۱۰/۶۸۰	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۰/۶۸۰	۰/۰۰۰***	زیاد
آموزش‌های حفاظتی در برنامه‌های آگاه‌سازی	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۳/۳۴۲	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها مؤثر است.	۱۴/۴۸۰	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۵/۲۴۴	۰/۰۰۰***	زیاد
آموزش‌های حفاظتی در فضای مجازی و الکترونیکی	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۰/۰۹۳	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها مؤثر است.	۱۰/۴۱۸	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۹/۸۶۵	۰/۰۰۰***	زیاد
میانگین نظری = ۳ *** معناداری در سطح یک صدم ($P \leq 0.01$)				

با توجه به اطلاعات مندرج در جدول بالا مشخص می شود که آموزش های حفاظتی در پیشگیری از شکست های حفاظتی مرتبط با کارکنان (آموزش های حفاظتی بدو خدمت، آموزش های حفاظتی ضمن خدمت، آموزش های حفاظتی در برنامه های آگاه سازی و آموزش های حفاظتی در فضای مجازی و الکترونیکی) از اثربخشی بالایی برخوردار بوده اند.

میزان اثربخشی آموزش های حفاظتی در پیشگیری از شکست های حفاظتی فناوری اطلاعات و ارتباطات

نوع آموزش	مؤلفه ها	آماره t تک نمونه	معناداری (Sig)	میزان اثربخشی
آموزش های حفاظتی بدو خدمت	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۶/۷۷۴	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب پذیری ها مؤثر است.	۷/۰۷۶	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۶/۷۹۷	۰/۰۰۰***	زیاد
آموزش های حفاظتی ضمن خدمت	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۱/۴۴۵	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب پذیری ها مؤثر است.	۱۱/۸۲۱	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۱/۴۶۰	۰/۰۰۰***	زیاد
آموزش های حفاظتی در برنامه های آگاه سازی	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۲/۹۸۶	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب پذیری ها مؤثر است.	۱۴/۳۵۷	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۲/۷۲۳	۰/۰۰۰***	زیاد

آموزش‌های حفاظتی در فضای مجازی و الکترونیکی	در پیشگیری از تخلفات و جرائم حفاظتی مؤثر است.	۱۲/۰۰۵	۰/۰۰۰***	زیاد
	در شناساندن تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها مؤثر است.	۱۲/۲۰۲	۰/۰۰۰***	زیاد
	در ایجاد فرهنگ خودحفاظتی و انتقال دانش و مهارت مؤثر است.	۱۱/۷۳۲	۰/۰۰۰***	زیاد
میانگین نظری = ۳*** معناداری در سطح یک صدم ($P \leq 0.01$)				

بر طبق مندرجات در جدول بالا می‌توان نتیجه گرفت که آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات (آموزش‌های حفاظتی بدو خدمت، آموزش‌های حفاظتی ضمن خدمت، آموزش‌های حفاظتی در برنامه‌های آگاه‌سازی و آموزش‌های حفاظتی در فضای مجازی و الکترونیکی) اثربخشی بالایی داشته‌اند.

نتایج آزمون فریدمن برای اولویت‌بندی متغیرهای تحقیق

آزمون	فراوانی (N)	کای اسکویر (χ^2)	درجه آزادی (df)	معناداری (Sig)
رتبه‌ای فریدمن	۱۰۶	۵/۳۹۱	۴	۰/۲۵۰
عدم معناداری ($P > 0.05$)				

اطلاعات جدول بالا بیانگر آن است که میزان معناداری آزمون رتبه‌ای فریدمن برای متغیرهای تحقیق، بیشتر از پنج صدم به دست آمده است ($P > 0.05$). به این ترتیب، ادعای یکسان بودن رتبه متغیرهای مزبور پذیرفته می‌شود. به بیان روشن‌تر، متغیرهای مورد بررسی، از نظر اولویت با یکدیگر متفاوت نیستند؛ بنابراین، تفاوتی از نظر اثربخشی آموزش‌های حفاظتی بر پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با موضوع‌های حفاظتی در فرماندهی انتظامی شهرستان همدان وجود نداشته است. در این باره جدول ذیل آورده شده است.

نتایج اولویت‌بندی متغیرهای تحقیق

متغیرها	میانگین رتبه
۱- پیشگیری از شکست‌های حفاظتی اسناد و اطلاعات	۳/۱۱
۲- پیشگیری از شکست‌های حفاظتی اماکن و تأسیسات	۳/۱۷
۳- پیشگیری از شکست‌های حفاظتی سلاح، مهمات و تجهیزات	۳/۰۴
۴- پیشگیری از شکست‌های حفاظتی کارکنان و خانواده آنها	۲/۸۳
۵- پیشگیری از شکست‌های حفاظتی فناوری اطلاعات و ارتباطات	۲/۸۵

بررسی نتایج تحقیق

در خصوص سؤال اصلی این تحقیق مبنی بر: «میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی فرماندهی انتظامی شهرستان همدان نتایج حاکی از آن بود که میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی در فرماندهی انتظامی شهرستان همدان زیاد بوده است.

همچنین در خصوص سؤال‌های فرعی نتایج به شرح ذیل است:

سؤال اول: «میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با اسناد و اطلاعات فرماندهی انتظامی شهرستان همدان چقدر است؟» نتایج بررسی سؤال اول نشان داد که میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با اسناد و اطلاعات فرماندهی انتظامی شهرستان همدان زیاد بوده است.

سؤال دوم: «میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با اماکن و تأسیسات فرماندهی انتظامی شهرستان همدان چقدر است؟» براساس آزمون فرضیه دوم، میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با اماکن و تأسیسات فرماندهی انتظامی شهرستان همدان زیاد بوده است.

سؤال سوم: «میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با سلاح و مهمات و تجهیزات فرماندهی انتظامی شهرستان همدان

چقدر است؟» در مورد آزمون فرضیه سوم، مشخص شد که میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی بر پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با سلاح و مهمات و تجهیزات در فرماندهی انتظامی شهرستان همدان زیاد بوده است.

سؤال چهارم: «میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با کارکنان فرماندهی انتظامی شهرستان همدان چقدر است؟» با توجه به آزمون فرضیه چهارم، میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با کارکنان فرماندهی انتظامی شهرستان همدان زیاد بوده است.

سؤال پنجم: «میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات فرماندهی انتظامی شهرستان همدان چقدر است؟» بررسی سؤال پنجم حاکی از آن بود که میزان اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرماندهی انتظامی شهرستان همدان زیاد بوده است.

سؤال ششم: «اولویت‌بندی اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با موضوع‌های حفاظتی فرماندهی انتظامی شهرستان همدان کدام‌اند؟» بررسی سؤال ششم نشان داد که متغیرهای مورد بررسی، از نظر اولویت با یکدیگر متفاوت نیستند؛ بنابراین، تفاوتی از نظر اثربخشی آموزش‌های حفاظتی در پیشگیری از شکست‌های حفاظتی مرتبط با موضوع‌های حفاظتی در فرماندهی انتظامی شهرستان همدان «اسناد و اطلاعات»، «اماکن و تأسیسات»، «سلاح، مهمات و تجهیزات»، «کارکنان» و «فناوری اطلاعات و ارتباطات» وجود نداشته است.

پیشنهادها

پیشنهادهای مرتبط با سؤال اول تا پنجم

۱. با توجه به اینکه مشاهده عینی شکست‌ها و تخلفات در هدف‌های مرجع می‌تواند در اثربخشی آموزش تأثیرگذار باشد فراگیران در قالب برنامه‌های آموزشی به اماکن و محل‌هایی که شکست یا تخلف رخ داده اعزام و مطالب آموزشی در همان محل ارائه گردد؛

۲. درج قوانین و مجازات های مربوط به حوزه اسناد در کنار مهر طبقه بندی اسناد، متناسب با هر طبقه بندی درج گردد؛

۳. ایجاد مرکزی برای تهیه و تدوین محتوای کلاس های آموزش حفاظتی و آگاه سازی با مشارکت ناجا و معاونت حفاظت و پیشگیری ساحفاناجا با نگاه به حوادث و سوانح و رخداد های گذشته و استفاده از خروجی این مراکز به عنوان مطالب قابل طرح در کلاس های آموزشی؛

۴. ایجاد انگیزش لازم در بین کارکنان برای دنبال کردن و کسب آموزش های حفاظتی از طریق پیش بینی جوایز نفیس و تأثیر گذاری شرکت در کلاس ها و بهره برداری از آموزش های حفاظتی در مراحل خدمتی؛

۵. محتوا و مطالب به روز در آموزش های حفاظتی استفاده شده و از طرح و بیان مطالب تکراری و بدون جنبه علمی خودداری و نتیجه پرونده های مطرح شده در خصوص افراد متخلف، سهل انگار، شکست ها و تخلفات حفاظتی، مصاحبه با افراد متخلف و مجرم در موضوع های حفاظتی و افراد دستگیر شده به عنوان مستند و مصداق عینی در کلاس های آموزشی و ایترانت ناجا به همراه آموزش های حفاظتی به نمایش درآید؛

۶. ایجاد زمینه انتخاب به جای الزام و راهنمایی به جای فرماندهی و یاد گرفتن به جای یاد دادن در فرایند آموزش به نحوی که کلاس های آموزشی ضمن خدمت به صورت مشارکتی و دوطرفه برگزار گردد و قسمتی از کلاس ها برای طرح موضوع های حفاظتی شرکت کنندگان در هدف های مرجع اختصاص یابد و قسمت دیگر به استاد کلاس برای راهنمایی اختصاص داده شود.

پیشنهاد های مرتبط با سؤال ششم

۱. آموزش ها به نحوی ارائه گردد تا هر آموزشی تکمیل کننده آموزش های قبلی بوده و ضمن یادآوری مطالب گذشته حاوی مطالب و محتوای جدید و به روز باشد؛

۲. در انواع آموزش های حفاظتی ضمن توجه به استفاده از ابزار و فناوری جدید به ویژه ابزار فنی و به روز نمودن محتوا و مطالب ارائه شده به صورت هم زمان و یکسان برای هر هدف به کار گرفته شود تا اثربخشی لازم را داشته باشد.

منابع

- اساسنامه حفاظت اطلاعات نیروی انتظامی، مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۲۵.
- اروسخانی، رمضانعلی (۱۳۹۰)، *حفاظت کارکنان (حفاظت شخصی)*، تهران: معاونت نیروی انسانی ساحفاناجا.
- بهارى نیا، امان الله (۱۳۸۶)، *حفاظت اطلاعات رسته انتظامی*، چاپ اول، تهران: حدیث کوثر.
- بیانات مقام معظم رهبری (۱۳۸۹)، *صبر و بصیرت*، تهران: موسسه ایمان جهادی.
- پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی).
- پیشقدم، یونس (۱۳۸۷)، *حفاظت کارکنان*، تهران: حدیث کوثر.
- دفتر سیاست‌گذاری و نظارت راهبردی حفاظت اطلاعات نیروهای مسلح (۱۳۹۲)، *نظام حفاظت و پیشگیری حفاظت اطلاعات نیروهای مسلح*.
- رابینز، استیفن (۱۳۷۶)، *تئوری سازمان (ساختار، طراحی و کاربردها)*، ترجمه سیدمهدی الوانی و حسن دانایی‌فرد، تهران: صفار.
- رابینز، استیفن پی (۱۹۸۸)، *مبانی رفتار سازمانی*، ترجمه علی پارسائیان و سیدمهدی اعرابی، چاپ دوم، (۱۳۷۸) تهران: انتشارات مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.
- سیف، علی اکبر (۱۳۷۷)، *روش‌های اندازه‌گیری و ارزش‌یابی آموزش*، تهران: دوران.
- شناسنامه امنیتی فاشهرستان همدان (۱۳۹۵)، معاونت عملیات فرماندهی انتظامی شهرستان همدان.
- عیدی، اکبر (۱۳۸۷)، مقاله، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، سمنان: دانشگاه.
- لطفی، ایرج و بهمن مرادی (۱۳۹۵)، «بررسی نقش آموزش و تربیت حفاظتی در صیانت از کارکنان»، *فصلنامه مطالعات حفاظت و امنیت انتظامی*، مرکز مطالعات ساحفاناجا، تهران: حدیث کوثر.

معاونت حفاظت و پیشگیری ساحفاناجا (۱۳۹۵)، نظام حفاظت و پیشگیری حفاظت اطلاعات نیروی انتظامی ج.ا.ایران (فرمان‌ها و تدابیر فرماندهی معظم کل قوا در خصوص پیشگیری). معاونت حفاظت و پیشگیری ساحفاناجا (۱۳۹۵)، دستورکار جامع شیوه بررسی و رسیدگی به شکست‌های حفاظتی و حوادث خاص عملیاتی.

معاونت حفاظت و پیشگیری ساحفاناجا (۱۳۸۹)، دستورکار جامع شیوه بررسی و رسیدگی به شکست‌های حفاظتی و حوادث خاص عملیاتی.

معین، محمد (۱۳۶۰)، فرهنگ زبان فارسی (تک جلدی)، تهران: امیر کبیر.

معصومی سوته، علیرضا (۱۳۸۰)، «بررسی میزان اثربخشی دوره آموزشی ضمن خدمت در شرکت بیمه البرز»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد (بی‌جا).

ملک‌زاده، جمشید (۱۳۸۷)، «دیدگاه نوین به پدیده اثربخشی در سازمان‌ها»، نشریه تعاون، شماره ۲۵۶.

یوسفوند، جواد (۱۳۸۷)، «شیوه‌های حفاظت کارکنان در برابر تهدید جاسوسی و میزان اثربخشی آنها»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه علوم انتظامی.